

POSTANOWIENIE

Dnia 19 stycznia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska

w sprawie z powództwa "B." S.A. w C.
przeciwko B. S.A. w G.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 19 stycznia 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony powodowej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 11 marca 2016 r., sygn. akt I ACa [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 12.500 (dwanaście tysięcy pięćset) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek (art. 398⁴ § 2 k.p.c.), gdyż tylko wtedy może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie

Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Powód wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), sprowadzającego się do konieczności wyjaśnienia: 1) zasadności formułowania zarzutu nieważności umowy na podstawie art. 58 § 2 w zw. z art. 353¹ k.c. ze względu na sprzeczność takiej umowy z zasadami współżycia społecznego w sytuacji, gdy oferowany produkt jest nieadekwatny do znanego celu, do zrealizowania którego zmierza druga strona umowy, a co prowadzi do zawarcia umowy cechującej się nieekwiwalentnością świadczeń stron oraz 2) dopuszczalności korzystania w apelacji z zarzutu naruszenia art. 326 § 3 k.p.c., gdy sąd pierwszej instancji po ogłoszeniu wyroku zaniechał przedstawienia jego ustnych motywów.

Przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w związku z występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego wymaga przedstawienia problemu o charakterze abstrakcyjnym, nierozstrzygniętego w dotychczasowym orzecznictwie i wymagającego pogłębionej wykładni (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 2 października 2001 r., I PKN 129/01, OSNP 2003, nr 18, poz. 436). Skarżący powinien to zagadnienie sformułować oraz przedstawić argumentację juretryczną uzasadniającą tezę o możliwości rozbieżnych ocen prawnych w związku ze stosowaniem przepisów, na tle których zagadnienie powstało. Zagadnienie to powinno być „istotne” z uwagi na wagę przedstawionego przez skarżącego problemu interpretacyjnego dla systemu prawa. Skoro jednak skarga kasacyjna wnoszona jest w konkretnej sprawie, to zarówno charakter zgłoszonego w niej roszczenia, jak i ustalony przez sądy *meriti* stan faktyczny, którym Sąd Najwyższy byłby związany przy rozpoznawaniu skargi kasacyjnej (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.), musi pozostawać w związku z przedstawionym przez skarżącego zagadnieniem prawnym i pozwalać na jego rozstrzygnięcie.

Pytania zredagowane przez powoda nie prezentują problemów o charakterze abstrakcyjnym, które by wymagały rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy.

Pierwszym z problemów sformułowanych przez powoda Sąd Najwyższy już się zajmował, a to w wyrokach z 5 października 2012 r., IV CSK 166/12, nie publ., z 9 listopada 2012 r., IV CSK 284/12, nie publ., z 31 stycznia 2013 r., II CSK 330/12, nie publ. Ostatnio w wyroku z 8 lipca 2016 r., I CSK 570/15 (nie publ.) Sąd Najwyższy stwierdził, że ekwiwalentność świadczeń stron w umowie obligacyjnej powinna być oceniana w chwili zawarcia umowy. Zanim jednak dochodzi się do oceny prawnej ekwiwalentności świadczeń w odpłatnej umowie obligacyjnej, należy przede wszystkim dokonać odpowiedniej, pogłębionej analizy charakteru prawnego takiej umowy, ustalić zasadnicze elementy jej treści (prawa i obowiązki stron) i cel gospodarczo-prawny. Analiza treści umowy powinna z kolei prowadzić do odpowiedniego, prawnego ujęcia i wyodrębnienia świadczeń obu stron, które zostają ze sobą powiązane (np. jedno ze świadczeń ma być „odpowiednikiem” świadczenia drugiej strony, art. 487 § 2 k.c.) w ramach określonej postaci stosunku obligacyjnego i mogą być poddane ocenie odnośnie do ich prawnej ekwiwalentności. W ramach poszczególnego typu umowy obligacyjnej mogą pojawić się różne jej kontraktowe warianty, stanowiące efekt reguły kształtowania więzi obligacyjnej stron zgodnie z ich wolą (art. 353¹ k.c.). Powyższe rodzi konieczność odróżnienia kwestii dysproporcji (ekwiwalentności świadczeń) stron umowy opcyjnej od kwestii przyjęcia w tej umowie określonego rozkładu ryzyka pomiędzy jej kontrahentów w postaci zmian kursu referencyjnego waluty bazowej (euro).

Sąd Apelacyjny w swoich rozważaniach na temat stosunku prawnego łączącego strony rozważył zarówno charakter umowy opcyjnej, jak i cele ekonomiczne, które zamierzały zrealizować strony niniejszego sporu w związku z zawarciem ocenianej umowy. Ocena umowy zawartej przez strony z punktu widzenia ekwiwalentności świadczeń stron oraz zdatności umowy do zrealizowania celów, które stawiały sobie jej strony, została przez Sąd Apelacyjny dokonana w kontekście ustalonych okoliczności niniejszej sprawy.

Drugie z zagadnień sformułowanych przez skarżącego ma związek nie tyle z przesłankami wydania orzeczenia, co ze sposobem zaprezentowania stronom argumentacji odnoszącej się do okoliczności, które zaważyły na jego treści. Nie chodzi przy tym o pisemne uzasadnienie zaskarżonego skargą kasacyjną orzeczenia sądu drugiej instancji, ale o ustne motywy wyroku sądu pierwszej instancji, podane stronom bezpośrednio po jego ogłoszeniu. Nie stanowi przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania zagadnienie sformułowane na tle nawet oczywistego naruszenia konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, gdy nie ma podstaw do wnioskowania, że takie naruszenie spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Tego rodzaju związku między zarzucanym naruszeniem prawa procesowego a treścią orzeczenia zapadłego w sprawie skarżący nie wykazał.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398⁹ k.p.c., oraz - co do kosztów postępowania - art. 98, art. 108 § 1 w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c., § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 9 i § 8 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. poz. 1800), Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.